
Uchwały Prezydium NRA : Uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 3 stycznia 1985 r. w sprawie realizacji programu edukacji prawnopaństwowej społeczeństwa

Palestra 29/5(329), 57-59

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

że pierwszy z nich staje się nieprzekonywający. Wywołuje to uczucie, że obrońca sam wątpi w jego powodzenie.

W stosunkach: obrońca — oskarżony istotne znaczenie ma kwestia związania obrońcy stanowiskiem oskarżonego. W szczególności chodzi o następujący problem: jeżeli oskarżony nie przyznaje się do winy, a obrońca dochodzi do wniosku, że oskarżony jest winien i że wskazują na to zebrane dowody, to czy może obrońca — niezależnie od stanowiska oskarżonego — nie wnieść o niewinienie, lecz o łagodny wymiar kary? Autor opowiada się za ze wszech miar słusznym poglądem, że obrońca nie może rozmiąć się z oskarżonym i dlatego musi przedstawiać sądowi możliwe dowody świadczące o jego niewinności. Trafnie M. S. Strogowicz dowodzi, że jeśli oskarżony podważa oskarżenie, to obrońca — bez względu na to, jak będzie podkreślać winę swojego klienta i jakie okoliczności łagodzące będzie wymieniał — faktycznie przekształca się z obrońcy w oskarżyciela. Wprawdzie w takiej sytuacji obrońca wnosząc o niewinienie będzie wykonywał swoją funkcję wbrew swemu przekonaniu, jednakże wymaga tego zagwarantowanie oskarżonemu prawa do obrony. Wynika to przede wszystkim z roli, jaką ma spełniać obrońca w stosunku do oskarżonego, mianowicie że po prostu ma go bronić.

Inaczej przedstawia się sytuacja, gdy oskarżony przyznaje się do winy, a obrońca uważa, że samooskarżenie się jest błędne. W wypadku takim obrońca nie jest związany ze stanowiskiem oskarżonego. Obrońca powinien zmierzać do wykazania nieprawdziwości przyznania. Pogląd ten jest zgodny z istotą prawa oskarżonego do obrony.

Bliższe omówienie ważniejszych wątków pracy przekraczałoby ramy określone dla niniejszej recenzji. Ograniczyłem się więc do przedstawienia tych fragmentów, które dla czytelnika „Palestry” mogą być szczególnie interesujące.

Kończąc niniejsze uwagi, można z całym przekonaniem stwierdzić, że praca ta jest dziełem niezwykle cennym. Problemy w niej poruszone stanowią wynik głębokich przemyśleń autora, popartych gruntownymi studiami i doskonałą znajomością rzeczy. Monografia odznacza się wysokim poziomem naukowym i zawiera poważny ładunek myśli teoretycznej. Śmiało można powiedzieć, że jest dobrym uwieńczeniem wieloletniej, niezwykle wydajnej pracy naukowej autora. Nie pozbawiona jest także walorów praktycznych i dlatego powinna zainteresować nie tylko naukowców, ale i praktyków.

Ryszard A. Stefański

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A. UCHWAŁY PREZYDIUM NRA

Uchwała

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej

z dnia 3 stycznia 1985 r.

w sprawie realizacji programu edukacji prawnopaństwowej społeczeństwa

I. Nawiązując do zatwierdzonego przez Biuro Polityczne KC PZPR programu edukacji prawnopaństwowej społeczeństwa, Prezydium NRA uważa za konieczne włączenie się adwokatury do realizacji tego programu. Zadanie to wynika także

z zapisu zawartego w art. 1 ustawy-Prawo o adwokaturze, w którym do podstawowych zadań adwokatury zaliczono współdziałanie w kształtowaniu i stosowaniu prawa.

Działania adwokatury powinny być związane z wpajaniem szacunku dla prawa, z upowszechnianiem znajomości zasad i treści poszczególnych przepisów oraz negatywnego stosunku do lekceważenia prawa. Powinny one zmierzać do ograniczenia negatywnych zjawisk patologii społecznej.

II. Doceniając w pełni znaczenie edukacji prawnopaństwowej dla społeczeństwa, Prezydium NRA zaleca dalsze doskonalenie dotychczasowych form działania adwokatury w następujących kierunkach:

- 1) w realizowaniu wobec ludzi pracy poradnictwa prawnego zarówno w ramach czynności zawodowych, jak i poradnictwa o charakterze społecznym. Należy w tym celu nawiązać lub rozwinąć współpracę z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, ze Związkiem Inwalidów Wojennych, Ligą Kobiet Polskich i Towarzystwem Przyjaciół Dzieci oraz innymi tego rodzaju organizacjami społecznymi w celu pełnego rozeznania potrzeb społeczeństwa w tym zakresie;
- 2) w działalności odczytowo-wykładowej, mającej na celu pogłębienie wiedzy prawnej w społeczeństwie w zakresie określonych dziedzin i instytucji prawa. Do zakresu tego działania należy również zaliczyć wykłady i odczyty na temat wiedzy o państwie i jego strukturze prawnej. Popularyzacja taka powinna się odbywać także za pośrednictwem środków masowego przekazu (prasy, radia, telewizji);
- 3) w takim skonstruowaniu programu popularyzowania prawa, aby objął on następujące zagadnienia:
 - a) funkcje i zadania państwa jako najwyższej organizacji prawnej społeczeństwa,
 - b) pojęcie „istoty prawa” jako regulatora stosunków społecznych,
 - c) podstawowe dziedziny prawa cywilnego,
 - d) podstawowe wiadomości z zakresu prawa karnego,
 - e) podstawowe wiadomości z zakresu stosunków obywateli — państwo,
 - f) rolę prawa w zwalczaniu objawów patologii społecznej;
- 4) w podjęciu działalności wydawniczo-publicystycznej zmierzającej do popularyzacji prawa — w przystępnej dla przeciętnego odbiorcy formie — w zakresie dziedzin, których znajomość jest niezbędna dla każdego obywatela. Należy w tym celu stworzyć wszelkie sprzyjające temu warunki dla autorów tych opracowań, w tym również warunki finansowe (honoraria, stypendia, nagrody itp.);
- 5) w nawiązywaniu lub dalszym rozwijaniu współpracy z organami władzy państwowej oraz organizacjami politycznymi, społecznymi, zawodowymi i kulturalnymi w zakresie wykładni i popularyzacji prawa oraz w zakresie rozwijania i doskonalenia kultury prawnej społeczeństwa. Potrzeba tej współpracy występuje szczególnie silnie w 1985 roku ze względu na zbliżającą się kampanię wyborczą do Sejmu PRL.

III. Wykonywanie w powyższy sposób określonych zadań powinno się stać troską i ambicją każdego adwokata. Okręgowe rady adwokackie powinny udzielać w tym zakresie wszelkiej pomocy i opieki.

Sposób realizacji tej uchwały będzie przedmiotem systematycznej oceny przez Naczelną Radę Adwokacką.

Prezydium NRA podejmie ze swej strony działania zmierzające do nawiązania

kontaktów i współpracy na szczeblu centralnym w celu skoordynowania zasad i sposobu realizacji programu.

Prezydium NRA widzi potrzebę opracowania programu wykładów popularyzatorskich z podstawowych dziedzin prawa, w zakresie nie przekraczającym dziesięciu godzin wykładowych, przy czym program ten powinien uwzględniać warianty uzależnione od środowisk, dla których byłby przeznaczony.

IV. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

B. MEMORIAŁ

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej

do Rady Państwa

z dnia 22 lutego 1985 r.

w sprawie poprawy sytuacji finansowej w adwokaturze

I. Adwokatura polska według stanu na 31 grudnia 1984 r. liczy 3.365 adwokatów wykonujących zawód w zespołach adwokackich, w tym w pełnym zatrudnieniu 2.912 osób, w częściowym 453 osoby, a 25 adwokatów — za zgodą Ministra Sprawiedliwości — wykonuje zawód w kancelariach indywidualnych, zlokalizowanych w małych miejscowościach. Na liście adwokatów są też osoby nie wykonujące zawodu, jak radcowie prawni, pracownicy nauki, emeryci i inne osoby, które z racji zajmowanych stanowisk nie mogą wykonywać zawodu adwokata. Aplikację adwokacką odbywa 274 osoby. W rejestrze zespołów znajduje się 396 zespołów adwokackich.

Przewidywany plan rozmieszczenia na rok 1985 zakłada wzrost liczby adwokatów do 3.831 osób, aplikantów adwokackich do 400 osób, zespołów adwokackich do 407, natomiast na rok 1986 — wzrost liczby adwokatów do 4.093 osób a aplikantów adwokackich nadal do 400 osób. Adwokatura jest zorganizowana w 24 okręgowych izbach adwokackich. Organami naczelnymi są: Naczelna Rada Adwokacka, Wyższy Sąd Dyscyplinarny i Wyższa Komisja Dyscyplinarna, wybierane przez Krajowy Zjazd Adwokatury.

Organem wykonawczym NRA jest Prezydium, składające się z 9 osób, wśród których jest Prezes NRA wybierany przez Krajowy Zjazd Adwokatury. Do PZPR należy 765 adwokatów, do ZSL 201, do SD 259. Wśród 48 członków Naczelnej Rady Adwokackiej 13 należy do PZPR, 3 do ZSL oraz 3 do SD. W skład Prezydium NRA wchodzi 1 członek PZPR i 1 członek SD.

II. Samorząd adwokacki podjął wszystkie najpilniejsze sprawy dotyczące jego funkcjonowania oraz dotyczące wykonywania zawodu adwokata, jak np. podniesienie poziomu zawodowego adwokatów, dbałość o etykę, kształcenie aplikantów, system przyjęć na aplikację adwokacką, organizacja procesu kształcenia aplikantów, kontrola legalności działania organów samorządu i inne. Jest jednak grupa spraw pilnych i ważnych dla środowiska, których samorząd sam załatwić nie może. Do najważniejszych z nich należą sprawy socjalno-bytowe i finansowania działalności samorządowej.

1. Samorząd adwokacki finansował zawsze sam — w pełnym zakresie we wszystkich dziedzinach — swą działalność, zwłaszcza zaś w zakresie organizacyjnym, kształcenia aplikantów adwokackich, doskonalenia zawodowego, przestrzegania zasad etyki zawodowej, inwestycyjno-remontowym, opieki nad emerytami, kontaktów z adwokatami zagranicznymi i innej działalności. Finansowanie realizowane jest przez składki adwokatów, wywodzące się z opłat za czynności